

SLOVAK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)
Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov.

1.

Ruky na poliatom stole

(Úryvok)

Pred dvoma vchodmi si odolala, pred tretím už nie a hneď sa vyjavilo: prvé dva boli vchodmi do lacných bufetov, káva na stojáka, okolo sa obšmieta žena s nečistou handrou ... no tretí vchod, tam pridáš korunu a budeš znova kráľ, zabudneš na trampoty s rátaní, vráti sa ti nálada, všetko bude, ako má byť.

5 Zase si bola svoja, vrátila sa ti nevšimavosť k malým bežným príkormiam, do tašky si nahádzala, čo sa ti dostalo pred oči, veselý a ľahký nákup si si prehodila cez plece a usmievala si sa ľudom do tváří. Spokojnosť, spokojnosť ... a vtedy sa to stalo. Vtedy si ho zbadala.

10 Vyzeral zúbožene, taký prestarnutý chlapec, celý zošúverený, vtesnaný do kabátika, do dobre známeho kabáta. Mastné vlasy, padali do tváre, klátivá chôdza, prepitý pohľad, aj keď práve triezvy a uzimný, stavila by si sa, že má pod kabátom, práve pod tým známym kabátom vyťahaný sveter, sveter druhú kožu, sveter, ktorý si nevyzlieka ani na noc. Vnímala si ho naplno, až po riedke chlpy na nohách, hoci o tých si, samozrejme, nemohla nič vedieť, no aj tak si si ich predstavila, akoby si mala za očami lupu, jemne vybrúsenú spresňujúcu lupu medzi mozgom a očami“ drsnú neumytú kožu a tie riedke svetlé chlpy, na nohách redšie, na rukách hustejšie.

15 Prechádzala si sa okolo neho iba chvíľu, no táto chvíľa sa rozložila do nekonečného radu sekúnd a každá sekunda bola bodovým záberom tej hrôzy: hrôzy z chlpor, zo zlepených vlasov, z mäkkých neovládaných perí, z ulepeného svetra, z ohryzených nechto, z nechápavej nemohúcnosti. Ale pohľad ... prepitý no jasnobelasý. Takú priezračnú belasú si v očiach ešte nikdy nikomu ... Stačila by mu krčma, staničný bufet, pivo, popradské, akékoľvek. No nešlo ti o zľutovanie,

20 nelákalo ťa oživiť jasnobelasosť v stratených očiach. Lebo ten kabát ...

Toho chlpa sa už nezbavíš, na neho už nezabudneš, nenadarmo si ho zažila do najmenšieho detailu, bude ťa strašiť v snoch, spomenieš si na neho kedykoľvek cez deň, nezbavíš sa ho, zaplavil ťa hrôzou z predstavy, z predtuchy.

25 Ale veď takýchto kabátov musí byť viac! V tomto meste ich musí byť aspoň päťdesiat, aj keď sa predávali pred troma rokmi, chcela si synovi kúpiť nový, potom si povedala, že o rok, nemal nič proti, no odrazu: odrazu sa vrátil domov vo vetrovke, v celkom všednej vetrovke, zavesil ju na vešiak, vopchal si do jej vrecka rukavice a do rukáva čiapku, tak ako sa to naučil ešte v škôlke ...

30 Nikomu si už nepozrela do tváre, keby prešlo okolo ostatných štyridsaťdeväť z tých predpokladaných päťdesiatich kabátov, nijaký by si nezbadala. V hlave ti ostal len ten jeden, len ten chlap s premastenými vlasmi, pretože ten kabát mu bol očividne malý, očividne mu nesedel, vyzeral akoby ho zdedil, akoby ho potiahol. Alebo mu ho ktosi podaroval.

35 Ľudia na nástupišti, pretlačila si sa k trolejbusu: práve v tom čase opäť vyrastal tvoj chlapec, vyrastal od prvej kombinézy cez prešívачík s rukavicami na šnúrke, cez kožuštek, cez pestrofarebnú vetrovku, vyrastal cez všetky zimné kabáty a vetrovky a šály a čiapky až do kabáta, namiesto ktorého priniesol nedávno tú cudziu vec, do ktorej si vopchal rukavice, čiapku a šál, a povedal: To len na čas. Vymenili sme si ... S kým ste si vymenili? No s kamošom. Páčil sa mu môj kabát.

40 Je to možné? Keď má byť toto on ... ak má byť toto to priateľstvo ... tak len preto, že ... Že by si ho tak málo poznala? Alebo tak veľmi? Keď vieš, kam ho až môže doviest' zvedavá hlava, zvedavé telo? Ale k takému vydedencovi? Prečo, začo? Iba za skúsenosť? Je to horšie, alebo lepšie?

Alta Vášová, *Osudia* (1995)

- Akú funkciu má v texte opis?
- Akým spôsobom charakterizuje autorka protagonistku?
- Akú naračnú techniku používa autorka v texte a s akým účinkom?

2.

Závěrečná

Tak teda temno vravíš: Finita
je komédia čo sa život volá
Čaša je dopitá a rozbitá
a prázdnota si sadla za vrchstola

5 A stoly bez obrusov Stoličky
nohami hore ako kýpte stromov
Nuž teda zbohom Navždy navždycky
Priatelia domov Ach kde je náš domov

10 Prichádza smrť? Ach nie tá nie je zlá
Iba sa zavše kruto zahrá s nami
Kráľovná všemocná hoc bez žezla
a sama ako my sme boli sami

15 keď pri stoloch sme svorne sedali
tam kde dnes iba hluché prázdno sedí
jak v úzkych klietkach staré šakaly
kde zajtra prídu iní na besedy

20 A zasa trochu utrhlí sme z večna
z tej nekonečnej priečnej večnosti
A večný čašník hlási závěrečná
Dopite páni (povel pre hostí)

Pavol Horov, *Z posledných* (1977)

- Aký základný poetický princíp básne?
- Aké básnické prostriedky básnik v básni uplatňuje a s akým účinkom?
- Vyjadruje báseň pesimistické, optimistické alebo iné nálady?